עוו.

ונשברה רגלו אתמר ר' אבא בר יעקב

אמר ר' יוחנן הלכה כרשב"ג ירבא אמר רב

נחמן הלכה כדברי חכמים ומי א"ר יוחנן

הכי והא יאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן

בכל מקום ששנה רשב"ג במשנתנו הלכה

כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה מאמוראי נינהו ואליבא דרבי יוחנן: מתני׳

סיואלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין

ובעל פוליפום והמקמץ והמצרף נחושת

והבורםי בין שהיו עד

מסורת הש"ם

ם א מיי׳ פכ״ה מהלי אישות הל״ב סמג עשין מח טוש״ע אה״ע סיי לט סעי׳ ד בהג"ה וסי' קיו סעי' ה וסי פטג היוסי קיו טעי היוס קנד סעי' ה בהג"ה: סא ב ג מיי שם הלי י סב שיבוט סב מחם סי' קוד סעי' ד: סב ד ה מיי' שם הלי"ב נוש"ע שם סע" לו:

בוג ו מייי שם הלי יג טוש"ע שם סעי' ב וסיי קסה :סעי׳ ד

סמג שם טוש"ע שם סימו ע סעי׳ ג וסי׳ הנד סעי׳ ג: סה ח מיי׳ פי״ז מהלי איסורי ביאה הל״ז סמג לאוין קכא טוש"ע שם ס"ו סע" א וסע" ו:

אישות הל׳ ז סמג עשין מט טוש"ע שם סי' קנד סעי ו בהג"ה וסעי' י: סו י מיי שם טוש"ע שם סעיף כא:

מו מיי מנו"ו מהלי

תוםפות רי"ד (המשך) החמור תפוש בפרתו שעל

בעל הפרה להביא ראיה אלא אפילו אם היה הוא תפוש לו קנין שכ״מ שעומד החמור הוא ברשותו על הלוקח וווא בושותו על התוקות להביא ראיה ואי לא מייתי ראיה יהיב דמי לבעל החמור מפני שהספק נולד ברשותו של לוקח שמשעה שתפש לו בעל החמור קנין עמד החמור ברשות הלוקח והילכך על הלוקח להביא ראיה והכי מוכח לקמן מדאותבינן ליה ממחויי דאמריי המט"ה ואי בהמה מייתי ראיה ומפיק ואמאי ספק ברשות טבח דמי והוא נקרא המוציא וה"ה ומי דאי לא יהיר דמיה טליו ראיה חייב למיפרע לבעל הבהמה כיוז שהספק נולד סתמא דמילתא ל) בעל בהמה דלא יהיב איניש דמיה לא יהבינן ליה מרשותא. וכ' ר"י ז"ל איכא למ"ד ליתא להא דרמי דהא אותבינן עליה שינויא בעלמא הוא ולא סמכי' עליה אלא ביז נולד ברשותו המע״ה ואי לא יהיב טכח דמי בעל בהמה צריד מתני׳ דכלה כיון דמסייע ליה לרמי ב"י ממילא שמעינז ולאו שינויא בעלמא דאי לא תימא הכי קשיא הל*י* ראשון נ"ל דכי היכי דמילתא דר"י לא מיתוקמי׳ שפיר ה"נ מילתא דרמי לא מיתרצה שפיר ולא הוי כלה סייעתא לא לר"י ולא לרמי לר"י לא כלה בבית אביה לקידושין . ולכתובה קתני דבעי לאתויי שהן תחת ידיו לעולם אימא לד דלא בעי מייתי ראיה

נכפה. חולי שממנו נופל לארך ויש לו זמן לבא: כמומין שכססר אבל במומין גדולים בופין אותו להוציא. גבי איש ליכא למימר דנסתחפה שדה של אשה דאיש אינו שדה של אשתו כדפרישי׳ בריש מכילמין (דף ב: ד"ה מניא): בופין אותו להוציא. נראה לר"י דיוניא ויתן כתובה אע"פ שמגרשה בעל כרחו כמו בבאה מחמת טענה דמשמע בסוף הבא על יבמתו ויבמות

סה:) דנותן כתובה אע"פ שמגרשה בעל כרחו ובתוספתה קתני בהדיה אמומין דהכא יוליא ויתן כתובה: םבורה הייתי שאני יכולה לקבל. קלת תימה דאם כן כל אשה תערים ותשאנו כדי שיתו לה

הדרן עלך המדיר

אונכפה כמומין שבסתר דמי והני מילי דקביע ליה זמן אבל לא קביע ליה כמומין שבגלוי דמי: **בותני'** יהאיש שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא אמר רשב"ג בד"א במומין הקטנים אבל במומין הגדולים כופין אותו להוציא: גבו' רב יהודה תני נולדו חייא בר רב תני היו מ"ד נולדו כ"ש היו דקסברה וקיבלה מאן דאמר היו אבל נולדו לא תנן אמר רבן שמעון בן גמליאל בד"א במומין קטנים אבל במומין גדולים כופין אותו להוציא בשלמא למ"ד נולדו היינו דשאני בין גדולים לקמנים אלא למ"ד היו מה לי גדולים מה לי קמנים הא סברה וקיבלה כסבורה היא שיכולה לקבל ועכשיו אין יכולה לקבל (6) ואלו הן מומין גדולים פירש רשב"ג 🌢 [כגון] ניסמית עינו נקשעה ידו

כתובה שתאמר איני יכולה לקבל ויגרשנה ושמה במקום שיש חשש ערמה אין לה כתובה: אלא לרב יהודה קשיא. תימה דאמאי לא משני דהא דאמר רב יהודה (אמר שמואל) המקמץ לואת כלבים היינו בורסי קטן לבפרק מי שמתו (ברכות כה.) משמע דאיכא לואת כלבים בעיבוד עורות דתניא התם לא יקרא אדם הריאת שמע לא כנגד לואת כלבים ולא כנגד לואת אדם כו׳ בזמן שנתן לתוכן עורות: ליתבי נשא אשה ושהה עמה עשר שנים. ול״ת דתקשי ליה ברייתא דשלהי הבא על יבמתו (יבמות סד.) דתניא נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה אינו רשאי לבטל ויוליא ויתן כתובה ונראה לפרש דלשון יוליה לה משמע כפייה הלה בדבר שמתנהג עם האשה שלא כדין אבל התם דקתני יוליא משום ביטול פריה ורביה לא משמע דכופין:

שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני יכולה לקבל "וחכ"א מקבלת היא על כרחה חוץ ממוכה שחין מפני שממקתו מעשה בצידון בבורסי אחד שמת והיה לו אח בורסי יאמרו חכמים יכולה היא שתאמר לאחיך הייתי יכולה לקבל ולך איני יכולה לקבל: **גבו'** מאי בעל פוליפום אמר רב יהודה אמר שמואל ריח החומם במתניתא תנא ©ריח הפה רב אסי מתני איפכא ומנח בה סימנא שמואל לא פסיק פומיה מכוליה פירקין: והמקמץ: מאי מקמץ אמר רב יהודה זה המקבץ צואת כלבים מיתיבי מקמץ זה בורסי ולמעמיך תיקשי לך מתניתין המקמץ והמצרף נחושת והבורסי בשלמא מתניתין לא קשיא כאן בבורסי גדול כאן בבורסי נחושת קטן אלא לרב יהודה קשיא תנאי היא דתניא מקמץ זה בורםי ויש אומרים זה המקמץ צואת כלבים: והמצרף נחושת והבורסי: מאי מצרף נחושת ירב אשי אמר חשלי דודי רבה בר בר חנה אמר זה המחתך נחושת מעיקרו תניא כוותיה דרבה בר בר חנה איזהו מצרף זה המחתך נחושת מעיקרו ®אמר רב האומר איני זן ואיני מפרנם יוציא ויתן כתובה אזל ר' אלעזר אמרה לשמעתא קמיה דשמואל אמר אכסוה שערי לאלעזר עד שכופין אותו להוציא יכפוהו לזון ייורב אין אדם דר עם נחש בכפיפה כי סליק רבי זירא אשכחיה לרבי בנימין בר יפת דיתיב וקאמר לה משמיה דרבי יוחנן אמר ליה על דא אכסוה שערין לאלעזר בבבל אמר רב יהודה אמר רב אםי אין מעשין אלא לפסולות כי אמריתה קמיה דשמואל אמר כגון האלמנה לכהן גדול וגרושה וחלוצה לכהן?

שלא נישאו ובין

וויבון כין שווין עו שלא נישאו ובין משנישאו נולדו ועל כולן אמר רבי מאיר אע"פ שהתנה עמה יכולה היא

הדיום ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לנתין ולממזר אבל נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה איז כופין אותו ורב תחליפא בר אבימי אמר שמואל מאפילו נשא אשה ושהה עמה י' שנים ולא ילדה כופין אותו תנן אלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין ובעל פוליפום בשלמא לרב אםי דרבנן קתני דאורייתא לא קתני אלא לרב תחליפא בר אבימי ליתני נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה כופין אותו אמר רב נחמן לא קשיא הא במילי הא בשוטי מתקיף לה רבי אבא יבדברים לא יוסר עבד אלא אמר רבי אבא הא והא בשוטי . שבעל החמור תפוש בה לא בעי ראיה ועל בעל הפרה להביא ראיה ולרמי נמי לא הוה סייעתא דרמי בסייעתא אליבא דרבא דתלי

טעמא מפני הספק ברשותו והא דר"א פליג עליה ותלה טעמא דמתני' משום דהוי מנה לאבא בידך אבל אי הות בוגרת אע"ג ינו מני היספק בן שהוו הזרך את פלא פלייה והינות טכנות רומים: משום היי מנה לאת ברין אבר אי חוד באחר אפ ג דנולד כי ברשתה אזלינן בתר הזרך הנפש וקי"ל הל' כר"א דהוא בתרא הלכך ה"ג אע"א שנולד הספק ברשות לוקח אי לא הייבי ליה מנה על בעל החמור להביא ראיה וכפשטא דמתני׳ דמחט קבעינן הלכתא דכל שהוא ממע"ה ואי יהיבי טבח דמי שלו הראיה ודלא (כרמי) וכרב יהודה) ואי לא יהיב דמי על בעל הבהמה להביא ראיה ודלא (כר״י) וכרמי) וה״ה ה״נ הוי דינא בחמור שאם ה על בעל הפרה להביא ראיה ואי לא משך כגון שהיה בקנין על בעל ז . לא דמיא להאי דינא כלל משום דבהאי דינא לא אזלינן בתר חזקה דגופא משום דהוא טענת שמא ומודה בה ר"ג ובמתני׳ דכלה דאי טענת ברי (לא) אולי: בתר חזקה דגופא משום דהוי מנה לאבא בידך כדתרצה ר״א דהוא בתרא: וחכ״א בד״א וכר׳ במומין שבגלוי ראה ונתפייס הוא אבל ר״מ סבר שאפילו במומין שבגלוי יכול לטעון ולומר סבר הייתי שאני יכול לקבל כדאמרי׳ בגמרא קמן במילתיה דרשב״ג וזה ששתקתי לא שנתפייסתי בהן ומחלתי שחזקה אין אדם מתפייס במומין אלא סברתי שעכ״ז אסבול מאהבתה אבל עכשיו אין מתקבל הדבר בלבי והכי אמרי׳ לקמן בפירקין 3 דקס״ד מאי וחכמים סברי כיון דראה וניפייס אין זו טענה: אמר ר״נ ונכפה כמומין שבסתר דמי וה״מ דקביע לה זמן אבל לא קביע לה זמן כמומין שבגלוי דמיא והל׳ כחכמים: **מתני** האיש שנולדו בו מומין אין כופין אותו להוציא רשב"ג אומר בד"א במומין קטנים אבל במומין גדולים כופין אותו להוציא. פי׳ לא מיבעי׳ אם היה בו קודם לכן שראת אותו האשה ונתפייסה בהן שאין כופין אותו להוציא וליתן כתובה. ואם היא

דמי. לפי שמהרת ביום זמנה מלצאת בין הבריות: בותבר' מומין גדולים. מפרש בגמרא: גבו' נולדו. משנשאה: ומי אמר ר' יוחנן הכי. דהלכה כרבן שמעון בהא לחודא והא בכל מקום ששנה קאמר:

ערב ולידן ורחיה חחרונה. ערב בגע פשוטי. לידן במי שאחזו קורדיקוסי. ראיה אחרונה בסנהדרין בפרק זה הבא ראיה אמר אין לי ראיה כו': בותני' בעל פוליפוס. מפרש בגמ': המקמן והמלרף נחשת. מפרש בגמ׳. וכולן מפני שאומנות מסרחת היא: שממקחו. לשון המק בשרו (זכריה יד): גבו' לא פסק פומיה. דקא חשיב להו בתרין: י מקמך לואת כלבים. לא ידעתי ים מה לורך בה בשלמה מתני לה קשיה. הברייתה הכי גרסינן סנאי היא דסניא מקמן דודי. מחשלין ומרדדין נחשת ועושין כל הנאכל שלא כדרכו קרי ליה אין אפריה ורביה לא: בשלמא לרב אסי. לא תקשי הא דלא חשיב אשה ושהה כו'. דמדאורייתא לא מיחייב לאפוקה דאפשר ליקח לו אשה דכל כמה דאיתא להא גביה לא

בורר[®] ובשתי ראיות נחלק הלכה כמותו בראשונה ולא באחרונה אמרו לו סימנה דשמוחל ריח הפה המר: נה פסק פומיה מכולי פירקין. תמיד היה שגור בפיו: חיקשי לך מחני׳. אבל באשכנו ראיתי ששורין בהם הבגדים לפני כבוסן יום או יומים: דאיכא למימר האי דחשיב ליה בתרי הכי קאמר אחד בורסי קטן דהיינו מקמץ ואחד בורסי גדול: בורסי קטן. שהוא עני ויש לו עורות מעט: זה בורסקי ויש אומרים זה המקמן לוחת כלבים והכי גרסי׳ לה בתוספתא. והא דרבי יוסי ברבי יהודה מלתא אחריתי קאמר ושם היא שנויה: חשלי ממנו יורות ומסריח הוא: מעיקרו. ממקום מולאו מן הארץ: אכסוהו שערי. האכילוהו שעורים כבהמה. כוסם: וקאמר לה. להא מילתא דרב: משמיה דר' יוחנן. דאיהו נמי כרב סבירה ליה: חין מעשין. חין כופין להוליא: אין כופין. דלא כפינן אפריה ורביה: ואלו שכופיו. הני פסולות במתניתין דאיכא לשנויי: דרבנן קסני. הנך דאיסורא דידהו לה כתיבה בחורייתה: ליחני נשה אחרת אצלה אבל מדרבנן קאמר נסיב אחריתי: הא במילי. אפריה ורביה במילי מייסרינן בשוטי לא רדינן ליה אבל הנך בשוטי נמי רדינן ליה שאי אפשר לה לקבל:

נה) [נשית], בם היטין נחו שה. ב״ק סט. ב״ב קעד. סנהדרין לא. [ב״מ לח: בכורות כד.], ג) [ב"מ לח:], ד) [ע' מוס' ע. ד״ה י [תוספתא פ״ון, ו) [מוספתא ספ"ו], ז) [בערוך ערך חשל ב' גרס אמר רב חשלי דודין, ה) לעיל סג., ט) [לעיל עב. לקמן פו:], י) [בהרא"ש איתא אמר ר"י אמר רב אין וכו׳ אכן בהרי״ף אימא רב אשי ולכאורה נ״ל אסי וכ״א בשאלתות פ׳ תולדות מית יח, ל) [ב"ב קעג:], סיתן יח], ל) [ב"ב קעג:], ל) [גיטין עד.], מ) [דף לח.] ל) [גיל לחר ד"ה הכי גרסיק!], מ) [וע" ברכוח כה. בזתן שים בהן עורות פירש"י דקחי אנואת כלבים וע"ע בחגיגה ברש"י ד"ה המקמץ מפרש במס' כסובוס וכו' ואומר אני למקן בהן עורות שקורין כו' וע"ע רש"י במשנה דב"ב יז. ד"ה נברכת ששורין את הבגדים יום או יומים בלואת כלבים וכ"כ רש"י עוד שם יט. ד"ה מן המחמלן וכו"],

תורה אור השלם ו. בדברים לא יוסר עבד בִּי יָבִין וְאֵין מַעֵנֵה:

הוהות הר"ח

(A) גמ' ואלו הם מומיןגדולים. נ"ב מכאן עד איתמרהוא מתני' ומתיבת איתמר מתחיל גמרא (וכ"א בס"י ונרי״ף]:

מוסף רש"י

זה המקמץ צואת כלבים. נידו, ואומר אני כי לתקן נהן שקורין עורות שמעבדין אותן בלואת כלבים שתעפרץ מותן כמסת כנפיס (חגיגה ד.). אין אדם דר עם נחש בכפיפה. נמון קופה אחת (לקמן פו:) בתוך סל אחד, שכשלא ישמר ישכנו (לעיל עב.).

תוספות רי"ד

נמצא דם ולא נמצא שם גלד אע"פ שיש ג' ימים שמכרה לו הדבר ספק שי"ל אחרי שמכרה לו הטריפה וי"ל נמי טרם שמכרה לו הטריפה ואע"ג דאיכא ג' ימים שמכרה בתוך ג"י ניקב שיש נקב שאינו מגליד לימים רבים שא מו כוגליו לימים ובם ולא ברירה לן אלא בפחות מג' ימים לא מגליד. וה״ה ומי את ומצא גלד ויש לו ספק בדבר ואין ידוע אימתי נטרפה אם קודם שמכרה או אחר שמכרה שאין ברור לנו שהגלד בג׳ ימים נעשה לא פחוח ולא יוחר אלא על היתר ספק הוא. והאי . דאמרת המע״ה לא תימא ר״י הוא ולא ר"ג אלא אפילו ר"ג מודה דאע"ג דלמוכר אין לו חזקה דגופא למימר אוקי

בשעת מכירה אפ״ה כיון דלא טעין טענת ברי אלא טעין שמא מודה בזה ר״ג דל״א בתר חזקה דגופא כדאמרי׳ לעיל אלא הדרא לדינא דהמע״ה. וסתמא קאמר כן אי לא יהיב טבח דמי בעל בהמה מייתי ראיה ומפיק וכן אי יהיב טבח דמי מייתי ראיה ומפיק מבעל בהמה ואי לא מייתי ראיה מחזיק בעל בהמה כדמים אלמא אע״פ שהדבר ידוע שאלו הדמים של טבח היו לא מצרכי׳ לבעל הבהמה להביא ראיה אלא לטבח שהוא מוציא מחבירו וה"ג במחליף פרה בחמור כיון שהוא תפוש בפרה על בעל הפרה שהוא בא להוציא להביא ראיה ואי לא מייתי ראיה יחזיק הלה בפרתו ותירץ דלא יהיב טבח דמי ובעל הבהמה הוא המוציא אבל קים לן דטבח בכל זימנא באשראי זבין זמנין דיהיב דמיה והוי הטבח מוציא. ואתא רמי ב״י ואמר לא תציתו ליה להני כללי דכייי יהודה אחי משמיה דשמואל הכי א"ש כל שנולד 0 ברשותו עליו להביא ראיה פי' אע"ג דבעל החמור מוחזק בדבר הידוע שהוא של חבירו כיון שהספק נולד ברשותו של בעה"פ שהרי אחרי שמשך את הפרה נולד לנו זה הספק על בעל הפרה להביא ראיה ומתני׳ דכלה מסייע ליה דהוא אליבא דר״ג דאזיל בתר חזקה דגופא היכא דטענה טענת ברי ומ״ש רישא מסיפא הרי גם ברישא איכא לאשה חזקה דגופא אלא כדתרצה רבה דלא [קי״ל] כר״ג דאזיל בתר חזקה דגופא ומצריך לבעל להביא ראיה אלא היכא דנולד הספק ברשותו של בעל שכבר נכנסה ברשותו אבל כל זמן שהיא בבית אביה כיון שהספק נולד ברשותו עליו להביא ראיה אע״פ שיש לו חזקה דגופא וגם הכא אית לן למימר דהוי דינא המע״ה אע״ג דבעל החמור מוחזק בפרתו שהדבר ידוע שהיתה שלו ואין זה יכול להחזיק בפרתו עד שיביא ראיה אפ״ה כיון שהספק נולד ברשותו עליו להביא ראיה ולא מיבעי׳ היכא דבעל

כממ